

פרשת אמור

הליכות עולם לוי

(חבקוק ג' ו')

לעילוי נשמת ר' יהודה לוי ז"ל

זמן ר"ת	צאת השבת	חלקת נרות	לוח אור החיים
20:54	20:01	19:09*	י-ם
20:51	19:59	19:07	ת"א
20:54	20:01	19:10	חיפה
20:51	19:59	19:07	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:49

שבעים אורות

עשו, הופיע מהר פארן, קיבל אור שיופיע ויזהיר עליו מהר פארן הם בני ישמעאל. וכך היה עם כל אומה ואומה, אלא שהתורה מזכירה את שתי האומות הללו שהם שורש כל האומות.

נמצא שישראל קיבלו אורות עליונים מהמלאכים הממונים על שרי האומות, וכאשר נתבונן נראה שכל האורות האלו ניתנו בימים אלה שקודם מתן תורה, בין פסח לעצרת, שקודם יציאת מצרים עדיין לא היו לעם, ואחר צאתם ממצרים התקדמו להר סיני לקראת מתן תורה, וא"כ בהכרח שבימים אלו הציע הקב"ה את התורה לכל האומות, ובימים אלו נתנו להם כל אומה אורות.

ונראה עוד לפרש בס"ד, שהאור הזה שנתנה כל אומה הוא בעצם חלק הקדושה שהיה טמון בתוך אותה אומה ומחיה אותה, וחיות כל העולמות ובודאי של כל האומות הינה התורה הקדושה, שהרי הקב"ה הסתכל בתורה וממנה ברא את העולם, והנה כלל האומות הם שבעים כידוע, וא"כ שבעים אורות קיבלו ישראל במשך הימים האלו שהם שבעים חלקים מן התורה קדושה, ואולי שהם סוד שבעים פנים לתורה, שכן כל אחד מהסתכלותו שבקדושה כמובן, רואה את התורה באור אחר, ולו חכמו האומות היו מקבלות את התורה וכל אחד במצוה שאמר להם הקב"ה היא אותו האור המאיר להם ומחיה אותם [כמו שמוכח בזוהר שם אלא שאין כאן המקום להאריך בזה] ובה היו צריכים לעבוד ביותר את ה' יתברך, וכעת שניתנו כולם לישראל הם שזכו לכל האורות העליונים שהיא חיות כל האומות, וממילא הם ניזונים כעת לחיות בהם את כל נשמות ישראל באור התורה המאיר בנשמתם הדומה ללוחות הברית.

והנה ספירת העומר שכל ענינה ציפיה לקבלת התורה כאמור בתחילת דברינו, על ידי שאנו סופרים בזה אנו מקבלים את האורות העליונים אותם קיבלו ישראל באותם ימים שבין פסח לעצרת, ובזה יובנו דברי אור החיים הקדוש שעל ידי הספירה מאירים ישראל את אור נשמת הדומה ללוחות הברית, והיינו על ידי אורות התורה שניתנו מהאומות לנו על ידי קבלתנו, וספירתנו להראות שמחתנו ותשוקתנו להגיע לעת קבלתנו את התורה מחדש.

ובזה יובנו גם דברי הזוהר הקדוש (ח"ג דף צז ע"ב) הכותב שכל מי שלא ספר את העומר כראוי אינו נקרא טהור ואין הוא כדאי שיהיה לו חלק בתורה. והדברים מפליאים האם מפני שלא ספר איבד את חלקו בתורה, ולפי האמור כיון שלא ספר ולא הראה את חשקו לקבלת התורה, איבד את כל האורות הניתנים לישראל מהאומות על כך שהם מקבלים את התורה, וכאמור אותם אורות הינם חלקי אורה נפלאים מן התורה, ומאבד הוא אותם שרפוינו מספירת העומר. ובזה תובן גם שאלתנו מדוע אנו סופרים אחד שנים וכו' ולא סופרים לאחור, שכן אנו מראים את חיבתנו שעל ידי ימים אלו אנו מתעלים ומקבלים אורות וכל יום הוא אור יקר ועצום.

אחים יקרים ראינו וגלינו אורות נפלאים הנמשכים עלינו על ידי ספירתנו, כל שעלינו לעשות לספור את העומר בשמחה, ולכוין את התכלית לקבל את התורה שממנה חיות כל העולמות וחיותנו וממנה ובזכותה אנו ניזונים באורות נפלאים. ה' יזכנו.

בפרשתנו אנו קוראים על מצוה שאנו נמצאים בעיצומה ועסוקים בה כבר כמה שבועות, הלא היא מצות ספירת העומר, וכמו שנאמר (כ"ג ט"ו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תקינה, ובטעם המצוה ידועים דברי ספר החינוך (מצוה ש"ו) שכתב: לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא התורה וכו' כי היא כל עיקרון של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. עכ"ל. הרי שטעם הספירה הוא מפני הצפיה לקראת קבלת התורה. אלא שלפי טעם זה היה לנו לספור לאחור, דהיינו להתחיל מיום החמישים ולרדת, שכך דרך הממתינים להגיע אל זמן מסוים שאינם סופרים כמה עבר אלא כמה נשאר.

ונראה לבאר בהקדים דברי אור החיים הקדוש על הפסוק הנזכר, וז"ל: ובדרך רמז, רמז באומרו "וספרתם" על דרך אומרים ז"ל כי נשמות עם בני ישראל הם בבחינת הלוחות, ובאמצעות תחלואי הנפש וטומאת התיעוב יתלכלכו ויחשיך אורם, ואמרו רבותינו ז"ל כי הלוחות של סנפרינון היו, לזה אמר וספרתם לכם, פירוש באמצעות מנין זה אתם מאירים כסנפרינון את עצמיכם. עכ"ל. והיינו שבכל יום על ידי הספירה אנו מוסיפים אור לעצמנו, ובזה אנו מסלקים החושך ומאירים את נשמתנו שהיא כלוחות הברית. ועם כי דברי אור החיים הקדוש אינם צריכים חיזוק, שנאמרו ברוח הקודש והם בודאי פן אחד משבעים פנים שבתורה, מ"מ נראה לסייע דבריו ולחזקם מדברי רשב"י בזוהר הקדוש שכידוע בשבוע הבא יחול יום הילולתו.

בזוהר הקדוש (ח"ג דף קצב ע"ב) מביא את הפסוק (דברים ל"ג ב') ה' מסיני בא ונרח משעיר למו הופיע מהר פארן, שכידוע נאמר על מתן תורה (כמבואר בעבודה זרה ב:), שהקב"ה סובב את התורה אצל כל האומות ולא רצו לקבלה עד שלבסוף בא לישראל וקבלוה, ומבאר הזוהר שאין הכונה שהקב"ה פנה לכל האומה ודיבר עימם, שהיכן שמענו וראינו כזאת, אלא שפנה לשריהם למעלה בשמים, ושרו של עשו הוא הס"מ בכבודו ובעצמו שהוא מלאך המות, וכאשר פנה אליו בהצעה לקבל את התורה ושאל מה כתוב בה, השיבו הקב"ה לא תרצה, והנה ידע הס"מ שאם יקבל את התורה לא יוכל להרוג עוד את הבריות, וא"כ מה יא על תפקידו כמלאך המות, ובלית ברירה סירב, אבל ידע שאי אפשר סתם כך לסרב למלך עליון ונורא בורא העולם ומה גם שהקב"ה הפציר בו שיקחה, ולכן הציע הס"מ במקומו את עם ישראל שהם יקבלו את התורה, אמר לו הקב"ה אולי גם הם מאותו הטעם שלך לא ירצו לקבלה, א"כ תן לי עצה היאך לשכנע אותם שירצו בקבלת התורה, ואמר לו הס"מ שהוא מוכן לתת להם אור עליון ממנו. וכן היה עם השר יה"ב שרו של ישמעאל, שאמר לו שכתוב בה לא תנאף, והם כל חיותם מכך, ובמקומם הציע את ישראל ולשכנעם הוא מוכן לתת להם מאורו העליון, וזה שנאמר וזרח משעיר, דהיינו קיבל אור זורח משעיר דהיינו

טעון גניזה | נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה!

להצלחת חן בת רחל

הליכות והלכות

אל תיקרי הליכות אלא הלכות (נידה ע"ג.)

מהלכות ומנהגי ספירת העומר (ל"ג לעומר)

יז. בבואו לציון הקדוש של רשב"י ובנו ר' אלעזר במירון, יתנהג בקדושה כראוי להיות במקום קדוש זה, ולא ידבר שם דברים בטלים וכ"ש דברי ליצנות, וגם לא ירבה בשיחת חולין, אלא יעסוק שם בתורה ובתפילה. וכבר מסופר שכאשר הגיע רבנו חיים בן עטר צוק"ל לתחתית הר מירון ירד מן החמור והלך על ברכיו, ואמר איך אני בא למקום אש להבת שלהבת. ואמנם כתבו הפוסקים שכיום שהפריצות רבה ביום ההילולא של רשב"י, לא לכן יעלו ביום הזה אלא לפניו או אחריו (שו"ת יח"ד ח"ה סי' ל"ה), ואע"פ שמאז סדרו דרך מהדרין, אבל קשה לומר שבאמת הכל למהדרין, ובפרט במקומות הירידה והאיסוף מהאוטובוסים שרבה שם הערבוביה, ושם אין שום השגחה בדבר, ולכן אדם שרוצה ללכת באמת להתפלל ולשמוח על קבר רשב"י, אם יודע שיכול לשמור עצמו בהליכה ובחזרה מכח דבר רע ילך, ואם לא שב ואל תעשה עדיף, וכל אדם מכיר את עצמו. [ואמנם נכון להיות מחמת נגיף הקורונה עדיין אסור לפקוד את הציון, ומי יודע אם לא עוונותינו היטו אלה שלא נהגנו כראוי במקומות קדושים אלו ולכן נאסר עלינו לפקדם].

יח. עיקר השמחה ביום ההילולא של רשב"י היא לימוד תורתו, והיא הזכות הגדולה ללומד וגם לצדיק, וכמו שדרש ר' יוחנן בשם רשב"י בעצמו (יבמות ז"ז). כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, וקבלה מפי צדיקים שביום ההילולא של הצדיק לומדים בשמים בדברי תורתו, ולכן מה טוב ומה נעים ללמוד ביום זה בספר הילולא רבה שסידר הבא"ח, מאמרים מן הש"ס מדרשים וזוהר בשבח רשב"י, עם תפילות נפלאות, וכן ללמוד ביום זה את האדרא זוטא (הכתובה בוהר פרשת האזינו ואומרים אותה בליל הושענא רבא), שהם דברי התורה שרדש רשב"י ביומו האחרון. ואם יהיה באפשר (הן מבחינת החוק והן מבחינת המציאות) להתאסף עשרה וללמוד בדברים אלו אשריהם ואשרי חלקם. [וישנם רבים הקוראים בוהר הקדוש מידי פעם בפעם, אך אינם קוראים באופן מסודר, ולו חכמו ישכילו שיתחילו את הזוהר מההתחלה ובכל פעם ימשיכו מן המקום שעצרו בו, וכך ברבות הימים קובץ על יד ירבה ויזכו לסיים את הזוהר הקדוש, וכמה ששמעו לעצה זו זכו לסיים את הזוהר מה שלא חלמו אף פעם בחייהם].

יט. לימוד הזוהר הקדוש גדלה מעלתו עד מאוד ואפילו שאינו יודע ומבין מה הוא אומר, והוא מזכך את הנפש ומקרב את הגאולה, וכבר כתבו בספרים שטוב לכל אדם לקרוא בכל יום כמה דפים מהזוהר הקדוש, ובפרט לפני השינה שאז תעלה נשמתו מזוככת בדברי תורה ובבואה לפני קונה וישאלוה במה עסקה בתורה תאמר בדברי הזוהר הקדוש הנחמדים מזהב ומפז יקרים. יהי רצון שזכות רשב"י תעמוד לנו, תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב עלינו. אמן.

טו. נהגו להתפלל אחר ספירת העומר שהקב"ה יחזיר לנו בנין בית המקדש (תוס' מגילה כ., ד"ה כל) והנוסח ברוב הראשונים הוא הרחמן הוא יחזיר עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו, וכן הוא הנוסח בדברי רבנו האר"י (בשער הכוונות דרוש י"א וי"ב). [ואמנם דעת הרה"ג הנאמן שליט"א, שיאמר הרחמן הוא יבנה בית המקדש ויחזיר העבודה למקומה במהרה בימינו, וכתב הטעם שתחילה יבנה הבית ואח"כ תחזור העבודה, ובאמת שאינו מוכרח שכאשר התפללו על חזרת העבודה כבר כללו בכך את חזרת הבית. ועוד הלא יש הסוברים שאפשר להקריב במקום המקדש אפילו בחורבנו (עיין מגילה י.), וא"כ רבותינו אמרו לנו בכך שיכול להיות עבודה בלי בית, ואמנם בודאי שלא לכך נתכוונו רבותינו בתפלתם, מ"מ אין לנו לשלוח יד בתפלתם מפני כך, ועכ"פ רוב ככל הראשונים כך גרסו ואין לשנות בלי הכרח אמיתי ומוצדק, ובפרט שכן כתב רבנו האר"י, ואע"פ שהרב דחה הראיה מדברי רבנו האר"י, שאין ללכת אחר לשונות התפלה המובאות בחיבורו שהוא העתק סופר וכתב השגור בלשונו, מ"מ אם היתה גירסא אחרת היינו יכולים לשמוע זאת אבל כיון שלא מצאנו בראשונים גירסא אחרת פשוט שזאת גירסת רבנו האר"י].

טז. כבר הזכרנו בהלכה י"ב שמנהג הספרדים להסתפר ביום ל"ד לעומר בבוקר, ומנהג האשכנזים ביום ל"ג לעומר, מפני שלדעתם ביום זה פסקו תלמידי ר' עקיבא מלמות, ומטעם זה כתבו שמרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (הרמ"א בהגה סי' תצ"ג סע' ב). [וידוע שיום ספירת הרמ"א הוא בל"ג לעומר, (כמו שמוזכר בט"ז סי' ת"כ ס"ק א' וסי' תר"ע ס"ק ה') ולכן מה טוב ללמוד בהגהותיו או בשאר ספריו ביום זה, וכמו שנכתוב לקמן לגבי רשב"י]. וכיום גם הספרדים נוהגים בו שמחה מפני דברי רבנו האר"י (בשער הכוונות דרוש י"ב מפסח) שהעיד על המנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג לעומר על קברי רשב"י ור"א בנו אשר קבורים בעיר מירון כנודע ואוכלים ושותים ושמחים שם, גם העיד הרב אברהם הלוי מתלמידי האר"י שהוא היה נוהג לומר בכל יום בברכת בונה ירושלים נחם ה' אלהינו את אבלי ציון כו', כמו שאנו אומרים בתשעה באב, וגם בהיותו במירון אמר נחם כו', ואחר שגמר העמידה אמר לו רבנו האר"י ז"ל כי ראה בהקיץ את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואמר לו אמור אל האיש הזה אברהם הלוי כי למה אומר נחם ביום שמחתנו וכו' ובפרט כי רשב"י ע"ה הוא מחמשה תלמידיו הגדולים של ר"ע ולכן זמן שמחתו ביום ל"ג לעומר כפי מה שביאר לעיל ביום ל"ג לעומר. עכ"ל. [ונמצא שאין טעם השמחה שווים, כי האשכנזים שמחים על שפסקו תלמידי ר' עקיבא מלמות, ואילו הספרדים שמחים ביום הילולת רשב"י, ונראה לעניות דעתי ההבדל בין טעמים אלו, שלאשכנזים מותר לשמוח ביום זה בכל מקום, ואילו למנהג הספרדים כל הטעם מפני רשב"י וא"כ דוק במקומו או לכבודו מותר, אבל סתם לשמוע שירים ביום זה בלי קשר לשמחת רשב"י אסור. ועוד הבדל שלמנהגם מיד בצאת ל"ג לעומר צריכים לפסוק משמחתם, אבל למנהג הספרדים כל שהוא המשך לשמחת רשב"י מותר. וצ"ע].